

de NADAL

la Mare

*l Noi de la Mare?
hi sapiga bo?
ous i olives,
n i mató.
llet de Maria?
ermós Infantó?
mb unes balances,
un paneró.
les figues*

*a maduraran.
ia de Pasqua
el Ram.*

stora

*llogar
stora
t de nou
stona.*

enamora

l Noi

*llogar
òmies.*

enamora,

*yar res
m deu cosa,
mb Vos
ditxosa.*

Els pastorets

*Si un pastor li porte ovelles,
l'altre li porta cabriets,
l'altre li porta confits.
Lantarara, rarararara,
l'altre li porta confits,
que és cosa de nois petits.*

L'adoració del Jesuset

*L'un li porta una ovella
i l'altre un cabridet,
l'un li porta mantega
i l'altre un formatget.
L'un li regala nates
i l'altre matonets,
l'un li presenta peres
i l'altre borreguets.
Qui una garrafa plena
de delicada llet
i qui una pell coberta
de llana d'un anyell.
Joguines li ofereixen
per llur divertiment:
aquest una flauteta
i aquell, un timbalet.*

El desembre congelat

*Arribaren els tres reis
amb gran alegria,
adorant el rei del cel
en una establia,
oferint-li tres presents,
com són l'or, mirra i encens,
a la Mare pia,
la Verge Maria.*

a Betlem, especificant llurs ofrenes.

Les primeres, de pur caire narratiu, expliquen amb paraules de corprenedora senzillesa on i com tingué lloc la Nativitat del Fill de Déu. Però, si bé les paraules són senzilles, la riquesa de detalls apar talment un luxe. No s'oblida el temps ni l'hora. Tampoc cap dels factors que en feren d'aquella nit una nit única.

Entre aquestes, podem senyalar: «L'alegria de Sant Josep», «Les dotze van tocant», «Allà sota una penya» i d'altres.

I entre totes es complementa l'explicació de l'adveniment

del Mesies. La nit era closa, el cel estrellat, vertejava; feia fred. La santa Parella no és admesa en els hostals. Sota una penya, en una humil cabana, coberta de joncs y boga, casa de ningú, trobaràn la pau, el recer de la més solitaria solitud.

De totes les del segon grup em podríem dir Cançons de bressol. Són cercles, anelles de paraules manyagues, dolces, que es repeteixen una i altra vegada, quasi sense variants. Monotonia que farà cloure els ulls a l'Infantó, i, adormit ja vetllarà que no desperti. Qui no recorda «La pastora» i «El Noi de la Mare»? Quina marona no ha gronchat el seu nadó amb el «tam patantam que les figues són verdes...?»

Qui no s'adormiria dolçament amb «Ai, Josep, vostre fill m'enamora, tan petit, tan petit, i no plora?»

I el Bon Jesuset, per uns instants, reposa del vetllar etern de Déu.

Despert l'Infant, les cançons són altres; enfilen un romiatge d'ofrenes, de mil diverses ofrenes. Presents humils o fets amb tanta humilitat que fins i tot, si són tres Reis els que fan l'ofrena, i malgrat de portar or, mirra i encens, en llurs mans obertes i boca enlaire, no semblen més que tres pedretes de platja.

Narratives aquestes com les primeres, són, no obstant, més íntimes. L'ambient ja no compta massa. En podríem citar com exemple, «La vetlla dels pastors», «Els pastorets», «L'adoració del Jesuset» i «El desembre congelat».

En les nostres cançons, velles i noves, noves i velles, no he sabut trobar, doncs, cap cant de glòria arborat, ni cap ressonant agraïment al Redemptor que naixia.

Ben mirat i remirat, potser trobaríem alguna al·lusió, al glòria que es cantà al Cel, tornant-se pau sobre la terra. Alguna al·lusió sí; però, en les nostres cançons nàdalenques, es respira una preocupació més immediata, que tot d'una aixeca el vol i es torna fe pura en l'Home-Déu, a la claror d'una estrella. Es a dir, latent en cada síl·laba hi ha una muda adoració, un implícit reconeixement de la divinitat de l'Infantó, però passa a primer terme la preocupació per la seva son, per la seva gana, per la seva set... El Diví Nin és un nin com els altres; precisa manyagues, juguines... Te fred. I, oh paradoxal, l'ésser al que Jesús havia vingut a redimir, en generosa i divina caritat, sent envers el seu Déu una tendresa d'home fort. L'Infant ha nascut despul·lat, desvalgut, pobre... Paradoxa que florí en miracle; ordre i triomf del cel. Des d'aquell instant, des del primer Nadal, l'home aprengué de la paraula «pròxim». El primer pròxim dels homes fou Jesús.

I el miracle es va repetint cada any. I cada any, al vinticinc de desembre, en el cor de cadascú neix un nou germà, un nou pròxim; clara penyora de l'absoluta universalitat promesa a l'Església pel Crist.

Hi ha una saviesa inmensa en el que queda recollert per la tradició popular; significativa.

Que el Nadal, que les nostres cançons, ens despertin aquesta ardorosa i tendra caritat, flor i perfum d'unes paraules senzilles i humils, d'unes estrofes manyagues!

Que sapiguem veure en el pròxim, en cada un dels nostres germans, la imatge del Déu-Infant, pobrissó, nat sense robal

Sols així, allargant les nostres mans per a ajudar, cot el cap, els nostres llavis sabrà dir: gràcies!

I la nostra caritat serà caritat i no almoïna.

L. d'Andraitx